

A Fővárosi Ítéltábla az Őszy Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a dr. ... jogtanácsos által képviselt I. rendű, a Bérdi és Novák Ügyvédi Iroda által képviselt II. rendű, az Ormai és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt III. rendű és a Bérdi és Novák Ügyvédi Iroda által képviselt IV. rendű alperesek ellen tisztességtelen piaci magatartás és szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. október 20-án kelt 3.G.41.055/2016/9. számú ítélete ellen a felperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint jogtanácsosi munkadíjból, a II. és a IV. rendű alpereseknek személyenként 7.500 (hétezer-ötszáz) forint + áfa, a III. rendű alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében elsődlegesen kérte annak megállapítását a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpvt.) 86. § (2) bekezdés a) pontja alapján, hogy az I. rendű alperes megsértette a Tpvt. 2. §-ában, 3. §-ában és 7. §-ában foglaltakat. Ezen kereseti kérelme jogalapjaként hivatkozott még a 2008. évi XL. törvény végrehajtásáról szóló 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet 143. § (1)-(3) bekezdéseire és 146. § (1) bekezdésére. Előadta, hogy a II.-IV. rendű alperesek egyetlen pályázati eljárás során sem feleltek meg a pályázati kiírásban szereplő szakmai alkalmassági feltételeknek, ezért a Belső Kiválasztási Szabályzat V.19.e. és V.20.g. pontjai alapján a pályázatukat érvénytelenné kellett volna nyilvánítani, őket a pályázat elbírálása során ki kellett volna zárni, továbbá ezekkel a társaságokkal megkötött szerződéseket azonnali hatállyal fel kellett volna mondani.

Másodlagos keresetében kérte annak megállapítását, hogy az I. rendű alperesnek a II.-IV. rendű alperesekkel kötött szerződése semmis a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: új Ptk.) 6:95. §-a és 6:96. §-a alapján, mert az I. rendű alperes a szerződéseket olyan pályázókkal kötötte meg, akik nem feleltek meg a pályázati kiírásban szereplő, kötelező alkalmassági feltételeknek. Álláspontja szerint a Pp. 123. §-ában rögzített feltételek fennállnak, mert jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy a II.-IV. rendű alperesek érvénytelen pályázatukkal egy szabálytalan eljárásban ne szerezzenek előnyt.

Az I. rendű alperes az ellenkérelmében kérte elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását, tovább élévülési kifogást terjesztett elő.

A II.-IV. rendű alperesek az ellenkérelmükben kérték a felperes keresetének az elutasítását és előadták, hogy a per megszüntetésére is lehetőség van.

A III. rendű alperes az ellenkérelmében kérte elsődlegesen a perből történő elbocsátását, másodlagosan a felperesi követelés elévülésére hivatkozott, harmadlagosan a másodlagos kereset vonatkozásában kérte a per megszüntetését és negyedlegesen valamennyi kereset érdemben történő elutasítását.

Az elsőfokú bíróság ítéltével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 30.000 forint, a III. rendű alperesnek 30.000 forint + áfa, a II. rendű és a IV. rendű alpereseknek 15.000 forint + áfa - 15.000 forint + áfa perköltséget.

Határozatában tényként megállapította, hogy az I. rendű alperes mint ajánlatkérő 2014. szeptember 23-a és 2014. október 19-e között négy pályázatot írt ki, amelyekben a felperes ajánlattevőként vett részt. Az I. rendű alperes a felperest az első három pályázaton nem, de a negyedik pályázaton a II. rendű és a IV. rendű alperessel hirdette ki nyertes ajánlattevőként. Az I. rendű alperes a pályázati eljárás eredményét a felperessel 2014. október 30-án közölte. A felperes a pályázati kiírásban rendelkezésre álló panasztétellel mint jogorvoslati lehetőséggel nem élt.

Az elsőfokú bíróság az ítélet jogi indokolásában hivatkozott a Tpvt. 2. §-ára, 3. §-ára, 7. §-ára és 88. § (1) bekezdésére, amelyekre tekintettel nem osztotta a felperesnek azt az álláspontját, hogy a folyamatos jogsértés miatt a keresetét a Tpvt. 88. § (1) bekezdésében meghatározott hat hónapos elévülési határidőn belül adta volna be. A felperes az elsődleges keresetében az I. rendű alperes jogsértő magatartásaként azt adta elő, hogy a II.-IV. rendű alperesek a pályázati feltételeknek nem feleltek meg, kifogásolta, hogy az I. rendű alperes ezért a pályázati eljárásból nem zárta ki őket, és a pályázatukat nem érvénytelenítette. Nem vitatott tény, hogy az I. rendű alperes a pályázati eljárás eredményét a felperessel 2014. október 30-án közölte, ezért a hat hónapos elévülési határidő kezdő időpontja ez a nap volt, amelyre tekintettel a 2015. december 18-án érkezett keresetlevél elkészt. Álláspontja szerint az I. rendű alperes folyamatos jogsértő magatartása azért nem áll fenn, mert a felperes állítása szerint a versenyeztetés tisztaságát az I. rendű alperes a pályázat elbírálása során sértette meg.

A felperes másodlagos keresetét azért utasította el, mert a Pp. 123. §-ában szereplő konjunktív feltételek közül egyik sem áll fenn; az alperesekkel szembeni jogvédelem szükségessége azért nem állapítható meg, mert a felperes 2015. december közepén adta be a keresetlevelét és az általa támadott szerződések a 2015. évre vonatkoztak; másrészt nem igazolta, illetve nem adta indokát annak, hogy teljesítést milyen okból nem követelhet. Az új Ptk. 6:108. § (2) bekezdésére figyelemmel a per tárgyát képező szerződésekben a felperes nem fél, ezért az a rendelkezés rá nem vonatkozik.

A kereset elutasítására tekintettel az alperesi érdemi védekezéseket érdemben nem vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte annak megváltoztatásával a keresetének megfelelő ítélet hozatalát, másodlagosan a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján azért kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását, mert amennyiben az ítéletábra úgy foglal állást, hogy a keresetét határidőben nyújtotta be, akkor az elsőfokú bíróságnak azt érdemben kell elbírálnia, amelynek során nagy terjedelmű bizonyítási eljárást kell lefolytatnia.

Változatlanul állította, hogy az I. rendű alperes jogsértő magatartása folyamatos volt, illetve az I. rendű alperes a jogellenes helyzetet nem szüntette meg, ezért a 6 hónapos elévülési határidő a Tpvt. 88. § (2) bekezdése alapján nem járt le. A jogsértés tényét a keresetlevelében abban is megjelölte,

hogy a pályázatok érvénytelenségének a megállapítására utóbb sem került sor. Álláspontja szerint a másodlagos megállapításra irányuló kereseti kérelme megfelelt a Pp. 123. §-ában foglalt feltételeknek.

A III. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és a felperes perköltségben marasztalását.

Arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes részéről a jogsértés folyamatossága nem állapítható meg, mivel a pályázat elbírálásával és a szerződések megkötésével mint egyszeri jogi tények tanúsításával a magatartás befejeződött. A felperes elsődleges kereseti kérelme elévülésének alátámasztásaként hivatkozott a BDT2008. 1901. számú eseti döntésre és a 4/2003. Polgári jogegységi határozatra.

A másodlagos kereseti kérelemnél a megállapításra irányuló kereset konjunktív feltételei nem állnak fenn, mivel a felperesnek a vele kötött szerződések tekintetében nincs olyan joga, amely jogvédelemre szorulna. Az I. rendű alperest a pályázati eljárás alapján szerződéskötési kötelezettség nem terhelte. Ez a körülmény a pályázati kiírásban kifejezetten feltüntetésre került, ezt a pályázók jognyilatkozat aláírásával tudomásul vették és az ezzel ellentétes jogérvényesítéshez való jogaikról lemondtak. A felperes ezen kereseti kérelmét nem az új Ptk. 6:108. § (2) bekezdése alapján terjesztette elő, hanem a Pp. 123. §-ára tekintettel, ezért a megállapítási kereset eljárási feltételeinek fenn kell állnia, ahogy erre az ítéletábra a BDT2013. 2883. számú eseti döntésében maga is utalt.

Az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és a felperes perköltségben marasztalását, egyúttal csatlakozott a III. rendű alperes által a fellebbezési ellenkérelmében kifejtettekhez.

A II. és IV. rendű alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben kérték az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és a felperes perköltségben marasztalását a III. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtett indokok alapján.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján teljes terjedelmében bírálta felül, mert nem volt jogerőre emelkedett része.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítéletábra a döntésével egyetértett, annak indokait osztotta és azt a fellebbezésre tekintettel az alábbiakkal egészíti ki.

Az elsőfokú bíróságnak a felperes elsődleges keresete elbírálása körében jogkérdésben kellett döntenie, azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes a Tpv. 88. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül nyújtotta-e be a keresetét.

A Tpv. 88. § (1) bekezdése alapján a jogsértő magatartásra hivatkozással a magatartás tanúsításától számított 6 hónapos elévülési határidőn belül indítható per.

A jogszabályban megállapított keresetindítási határidő nem a bírósági eljárás része, hanem mint az érvényesíthetőség létszakába jutott igény idő vetülete, az anyagi (anyagi) joghoz, jogviszonyhoz kötődik és mint ilyen szükségképpen anyagi jogi természetű. E határidő jellege nem függ attól, hogy a határidőt milyen típusú (anyagi jogi vagy eljárásjogi) jogszabály rendeli, illetőleg, hogy annak elmulasztásához milyen jogkövetkezményt fűz. A keresetindítási anyagi jogi határidők jogi természete nem különbözik a más típusú (pl. teljesítés stb.) anyagi jogi határidőktől. Az időmúlásnak kétféle hatása van: a jogvesztés és az elévülés. A jogvesztés súlyos következménye

csak a jogszabály kifejezett rendelkezése alapján állhat be. Az időmúlás a követelés elévülésére vezet, az elévült követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet (régi Ptk. 325. § (1) bekezdés). E rendelkezés azonban nem létesít perakadályt, mivel a Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontja értelmében az elévülés nem vezethet a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítására. A jogvesztéssel nem járó anyagi jogi határidő elévülési jellegű, azaz a mulasztás kimenthető (4/2003. PJE határozat).

A felperes álláspontja az volt, hogy a Tpv. 88. § (1) bekezdése azért nem alkalmazható, mert a Tpv. 88. § (2) bekezdése alapján az I. rendű alperes részéről folyamatos volt a jogsértés, ami álláspontja szerint még a kereset benyújtásakor is fennállt. A felperes által a keresetlevélben megjelölt kifogásolt magatartások mind a pályázat elbírálásához kapcsolódnak, mivel az I. rendű alperes mint pályázató jogsértő magatartására hivatkozott, mert olyan személyek pályáztak, akik a pályázati kiírás feltételeinek nem feleltek meg és ezeket a pályázatokat az I. rendű alperesnek érvénytelenné kellett volna nyilvánítania, a pályázati eljárásból ki kellett volna zárnia, továbbá a megkötött szerződéseket azonnali hatállyal fel kellett volna mondania. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az I. rendű alperes részéről folyamatos jogsértő magatartás nem áll fenn, mivel a felperes által állított jogsértő magatartások a pályázati eljáráshoz, annak lefolytatásához kapcsolódnak, amely a pályázati eljárás eredményének kihirdetésével befejeződött. Ez pedig nem vitásan 2014. október 30-án volt. Ehhez képest a felperes a Tpv. 88. § (1) bekezdésében meghatározott 6 hónapon belül, azaz 2015. április 30-ig nyújthatta volna be a jogszabályban meghatározott határidőn belül a keresetét. A felperes a keresetlevelét azonban 2015. december 18-án terjesztette elő, azaz a jogszabályban a keresetindítása meghatározott határidőt elmulasztotta, azért az igény bírósági úton már nem érvényesíthető, így annak érdemi elbírálására sincs lehetőség.

A III. rendű alperes által a fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott BDT2008. 1901. számú eseti döntés jelen ügyre azért nem alkalmazható, mert a Tpv. 88. § (1) bekezdésének akkor hatályos szövege a 6 hónapos határidőt a tudomásszerzéstől számította, míg a jelen kereset elbírálására hatályos Tpv. 88. § (1) bekezdése szerint a kifogásolt magatartás tanúsításától kezdődik a határidő.

A felperes a másodlagos keresetét a Pp. 123. §-ára alapította és állította egyrészt, hogy az alperesek által kötött szerződések jogszabályba, másrészt jóerkölcsbe ütköznek. Ere tekintettel kérte az alperesek által kötött szerződések semmisségének a megállapítását. A Pp. 123. §-a alapján megállapításra irányuló kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet. A megállapításra irányuló kereset előterjesztésének ezért két konjunktív feltétele van: a jogvédelem szükségessége, valamint a teljesítés követelésének kizártsága, amely feltételek közül bármelyik hiánya esetén megállapítási per nem indítható. A jogvédelem szükségessége mint a Pp. 123. §-a alapján szükséges egyik feltétel azt jelenti, hogy legyen a felperes oldalán olyan elismerhető anyagi jogi jogosultság, a jog védte törvényes érdek, amely védelemre szorul. A felperes azonban a keresetében meg sem jelölte, hogy mi az a joga, amely a megállapítási keresettel megóvásra kerülne. Mindezekre tekintettel helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a Pp. 123. §-ában rögzített feltételek fennállásának hiányát és erre tekintettel megalapozottan utasította el a felperes másodlagos keresetét. Ezt az érvelést támasztják alá a III. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében szereplő eseti döntések is.

Az elsőfokú bíróságnak a felperes elsődleges keresetét a keresetindítási határidő elmulasztására, a másodlagos keresetét a megállapítási kereset feltételeinek fenn nem állására tekintettel érdemben nem kellett vizsgálnia, ezért bizonyítási eljárást sem kellett lefolytatnia. A fent kifejtettekre tekintettel az ítéletábra sem látott alapot arra, hogy a felperes bármelyik keresetét érdemben kellene

elbírálni, ezért további bizonyítási eljárás lefolytatására nincs szükség, amiből következően az elsőfokú bíróság ítélete hatályon kívül helyezésére sincs ok a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - kiegészített indokolással - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az alperesek részére meg kell fizetnie a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket. Az ítéltábla az I., valamint a II. és a IV. rendű alperesek másodfokú eljárásban felmerült költségét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdései alapján a felek által nem támadott és az elsőfokú eljárásban megállapított ügyvédi munkadíjak alapulvételével határozta meg, figyelemmel a másodfokú eljárásban kifejtett ügyvédi munkára.

A III. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelméhez megbízási szerződést csatolt, amelyben a felek 255.000 forint fix összegű munkadíjat és tárgyalásonként 55.000 forint + áfa díjat kötöttek ki. Az ítéltábla ezt az összeget eltúlzottnak találta, figyelemmel az elsőfokú eljárásban ugyancsak megbízási szerződés alapján megállapított ügyvédi munkadíj összegére, amelyet a III. rendű alperes nem sérelmezett, továbbá a másodfokú eljárásban ténylegesen kifejtett tevékenységre tekintettel (írásban érdemi ellenkérelem és tárgyaláson való jelenlét) a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg, mert ez áll arányban a pertárgy értékével és az elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

Budapest, 2017. év június hó 22. napján

dr. Buglyó Gabriella s. k.
a tanács elnöke

dr. Kurucz Zsuzsánna s. k.
előadó bíró

. Mizerák Judit s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő